

17 119
33 36

ዜና ቤተ ክርስቲያን

ለጽሑፍ የተመረጡት ጾታ ቆሞላት ።

አዲስ አበባ የካቲት 11 ገጽ 9፣ 1978

በጉንግሌ ህጉ በሰነድ ቤት ታተመ ።

11510 ደ/ሐዋርያው ማገገሚያ
አዲስ አበባ

ማውጫ ::	ገጽ	
ሀ ርእሰ አገተኛ (ወደ ላይ ጸጋ)	፩	
ለ የጸደቀው የጽሑፍ ጥራት አረጋግጥ	፪	
ለ ጽሑፍ የተመረጡት ጸደቀው የጸደቀው የሕይወት ታሪካቸው ባጭር	፫	

የጸደቀው 5 ቀን 1964 ዓ.ም.

- 1/ አገተኛው የጸደቀው የጸደቀው አዲስ አበባ
- 2/ አገተኛው የጸደቀው ርኩዝ 8206 " "
- 3/ አገተኛው አዲስ አበባ የሌሊት ስራ " "
- 4/ አገተኛው አዲስ አበባ የሌሊት ስራ 98352 አዲስ አበባ

ዜና ቤተ ክርስቲያን

በኢትዮጵያ መንበረ ፓትርያርክ በታሪክ ድርሰትና ስብከት የሰነድ ጽሑፍ ግድግዳ ክፍል በተለይ ለጸድቆ ጥላቻ የታደሰና በዓለ ሢሳኦት የተዘጋጀ

አ ዘ ዎ ጅ
ወለ ሩሳሌ ረታሌ

ርእስ ለገባጽ

በጸጋ ላይ ጸጋ

የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን በእግዚአብሔር ባርነት ለግርግጫ ግንባታ ስራ ላይ ጸጋ እየተደራረበላት መሆኗን ከጸድቆ ጥላቻ ጋር አያልፎ ማሳያ ለመጀመሪያው ጸጋ “የኢትዮጵያ ሰዎች ከሊቃውንቶቻቸው መንፈሳዊ መሪ መርጦ መሾም አይገባቸውም” የሚለው ቃል ተጻፎ ለመሾም መቻላ ሲሆን ሁለተኛው የሚባለው ጸጋ ደግሞ በሌላው አንባሪ ርተ ዕድ ከመሾምና ከመቀበት አልፎ የራስን ወገን በራስ አንባሪ ተዕዛዝ ለመሾምና ለመቀበት መቻላ ነው። የግብረ ዲቄና ግዕዝ ለመሰጠት ሥልጣን ተነፍጓት ለብዙ ጊዜ ትኖር የነበረች ቤተ ክርስቲያን ከጸድቆ ጥላቻ ጋር አልፎ ከሌላ ልጆች መርጣ ፓትርያርክ ለመሾም መቻላ ምንኛ ከፍተኛ ጸጋ ነው። የኢትዮጵያ እጅግ ህርግታ ወደ እግዚአብሔር የምታ ቀርበው ስንት እንዴት ሰራላት ?

በዚህ ረገድ በኢትዮጵያ ምድር ለመጀመሪያ ጊዜ የተሾሙት ግዕዝ ወቅዱስ አቡነ ቴዎድሎስ ቀዳግጫ ፓትርያርክ ያገኙት ከፍተኛ መንፈሳዊ ጸጋ ለግንም እንዳልተሰጠ እናምናለን። ይህም አባቶቻችን «ያለድካም ምን ያለመከራ ጸጋ አይገኝም» ብለው እንደሚናገሩት ወላጅ ይህ መንፈሳዊ ጸጋ በብዙ ድካምና ጥረት እንጅ እንዲሁ በከፍተኛ የተገኘ ጸጋ አይደለም። ይህም ለግንም የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያንና ምእመናንቷ ከስድስት መቶ ዘመናት በላይ በጸሎትና በተናኘ ጉረዋ ይህን ጸጋ ለመቀበል ተደም በለው ጊዜ የኢትዮጵያ ሊቃውንት ከኢትዮጵያ ወደ ግብፅ ከግብፅ ወደ ኢትዮጵያ በመመለስ ብዙ መከራና ስታይ ተቀብለዋል ከሊቃውንታቸው መካከል በመጀመሪያ የመከራውን ገፈታ የቀሙት ብዕቦ ወቅዱስ

አቡነ ቴዎድሎስ ርእስ ሊቃነ ጳጳሳት ዘኢትዮጵያ ናቸው። የመጀመሪያውን መከራ የተቀበለው የቅዱስ ጳውሎስ ጽሑፍ ሰውነት በኢትዮጵያ ምድር ለመጀመሪያ ጊዜ የተደረገውን ፍጹም የሆነ ፓትርያርክነት ሹመት ተቀባይ ሆኖ መገኘት ሥራና ምን በአንድ ግዛን ውስጥ እንዲገኙ አድርጓቸዋል « እንደሥራው መጠን ስለያንዳንዱ ምንጭ የም ክፍል አልፎ የሚገኝ አይነት» ተብሎ የተነገረውም መለኮታዊ ቃል በቅዱስነታቸው ሰውነት ላይ እንደተፈጸመ አስገንዝበናል። መከራ የጸጋ ለውጥ ናቸውና የእግዚአብሔርን ጸጋ ለመቀበል የሚሻ ሰውነት ሁሉ አስቀድሞ መከራን በትእግሥት መቀበል ይገባል። መከራን በትእግሥት ለመቀበል ያልቻለ ሰውነት የእግዚአብሔርን ጸጋ በትእግሥት ለመቀበል አይችልም። ቢሰጠውም ፈጥኖ ይወሰድበታል።

ከመከራ ብዛት የተነግ የእግዚአብሔር ጸጋ ይበዛል ይህም በመሆኑ የእግዚአብሔር ጸጋ እንዲበዛላቸው መከራን አብዝተው የሚቀጡ ጥቂቶች አይደሉም ቅዱስ ኤፍሬም የተባለው ሶርያዊ የቤተ ክርስቲያን አባት «መከራ በበዛበት ሥፍራ የእግዚአብሔር ጸጋ ትበዛለች» ብሎ እንደተናገረው ሁሉ የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ይህን ታላቅ መንፈሳዊ ጸጋ ለመቀዳጀት የቻለችው ከብዙ መከራና ቅእግሥት በኋላ ነው። ምስጋና ለእግዚአብሔር ይገባልና ዛሬ ለአምስተኛ ጊዜ ለጸድቆ ጥላቻ የተመረጡትም ጥላቻ የሕይወት ታሪካቸው እንደተጠቀሰው በጥያቄውም ሆነ በግብረ-ገብነታቸው በጠቅላላ በመንፈሳዊው ሕይወታቸው የተመረጡ ናቸው።

እነዚህም ጎራያን ጥላቻ በጊዜው መካከል ስለሚገኙ ጊዜው የሚያስከትለውን ፈተና ለመቋቋም ወይም የጊዜውን ለውጥ ለመቀበል እንገደቻ አይደሉም እነሱም ለጊዜው እንደሚያስፈልጉ አውቆ መርጦ ግቅረብ የጠፀ ወቅዱስ አቡነ ቴዎድሎስ ልዩ ችሎታ ስለሆነ ቅዱስ ፀታቸው በላቸው ዘመናዊ አመራር ሊመሰገኑ ይገባቸዋል። ላለው ይወ መርለታል ለሌው ገን ያንኑ ያለውን ይቀሙታል። ተብሎ እንደተጻፈው ሁሉ እግዚአብሔር ሲሰጥ አንድ ጊዜ እጁን ከዘረጋ አያጥፍም የሚሰጠውም ለሰጠው ነው ታዲያ በስጦታው ከላወቁበት ሲነገሩ የዚያኑ ያህል ነው በዓለም ውስጥ አገኛቶ ከግግት የሚበላጥ ስታይ የለም አገኛቶ ከግግት ጥንቱን አለግግኝቅ የሚመረጥ ዕድል ነው።

ያገኙትንም ላለግግት መድኃኒቱ በተገኘው ጸጋ ተገቢውን ገዳጅ መፈጸም ነው። ይህ ከሆነ በጸጋ ላይ ጸጋ እየበዛ ሊሄድ ይችላል። ያለዚያ ሥጋዊም ቢሆን መንፈሳዊ የተሰጠው ጸጋ ራሱ መቅሰፍት ሆኖ ራስን ይጉዳል። በፍርድ ቀንም ገብር ሐካይ አስኝቶ ያስወቅሳል። በዚህ ረገድ የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያንና

በመንፈሳዊው ሕይወት ሕዝብን ለግንደግል በየጊዜው የሚመረጡት ብዙ-ንን ጸጸላቅ ከባድ ኃላፊነት ያለባቸው መሆኑን መንገዱ ተቀዳሚ ተገባራቸው ነው በአውኑ ጊዜ ዘመናዊውን ትውልድ ወደ መንፈሳዊው ሕይወት ለመምራት የተመረጡትን አገዛዥ-ብሔር መንፈሳዊ ኃይል እንዲሰጣቸው እንመኝላቸዋለን ።

የጌቱ ቆሞላት የጵጵስና ምርጫ

አ ፈ ጸ ጸ ም

በኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ቅዱስ ሲኖዶስ ሕገና ሥርዓት መሠረት፤ ከመንበረ ፓትርያርክ ልዩ ጽ. ቤቅ በወጣው ቅእዛዝና ደንብ በተጻፉት ልዩ ኮሚቴ የከቲት ዩ ቀን ፲፱፻፷፬ ዓ.ም ስድስት ቆሞላት ለጵጵስና በድምፅ ብልጫ

ጸጸላት ዘኢትዮጵያ አቅራቢዎች በኢዩቤልዩ ቤተ መንግሥት ከግርግዩ ንጉሠ ነገሥት ፊት ቀርቦ ለጵጵስና ስለመመረጣቸው ሥርዓተ መሐላ ፈጽመዋል። በሥርዓተ መሐላውም አፈጻጸም ጊዜ ብዙ-ንን ሊቃና ጸጸላት ፲፱፻፷፬ ዓ.ም ስድስት ቆሞላት ተናኘ ወርቅ ኃይለ ሥላሴ ፤

ለጵጵስና የተመረጡት ጌቱ ቆሞላት በግርግዩ ንጉሠ ነገሥት ፊት ቀርቦ ስለ መሐላ ሲፈጽሙ

ተመርጠዋል ።

እነዚህ ሕፃናት ቆሞላት የካቲት ፫ ቀን ፲፱፻፷፬ ዓ.ም በብርባድ ወቅቱ ለቡን ቴዎፍሎስ ተገባሚ ፓትርያርክ ርዕሰ ሊቃና

ለዕለት የሻሸወርቅ ይልግ ፲፱፻፷፬ ዓ.ም ግራ ገዛው ፤ ከቦር ጸሐፊ ጉዕዛዝ አክሊሉ ሀብተ ወልደ ጠቅላይ ሚኒስትር ፤ ለዕለት ሰገድ መኳንን የሐረር መስፍን

የዘውድ ምክር ቤቅ ዓባሎች፤ የክብሩ ሚኒስቴርና ታላላቅ የጦር አለቆች ተገኝተዋል ። በዚህ ጊዜ አዲስ ተመራጮች ቆሞላት በየተፈ ከግርግዩዎቻቸው ፊት እየተረቡ ታለ መሐላቸውን ከፈጸሙ በኋላ ግርግዩ ንጉሠ ነገሥት ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ ምርጫውን በግጽደቅ ከዚህ የሚከተለውን ንግግር አድርገዋል ።

የግርግዩ ንጉሠ ነገሥት ንግግር

«ለቤተ ክርስቲያናችንና ለቤተ መንግሥታችን ፍጹም ታማኝ መሆናችሁን እየገለጸቸው በፈታችን ያቀረባችሁትን የመልሳችሁን ታላ ኪዳን ተቀብለናል፤ እርቶዶክሳዊት የተሞህሩ ሃይማኖት የምትሰፋበቅን የእግዚአብሔር ቤተ ሰባች ምእመናን የሚበዙበትን መንፈሳዊ ተገባር እንድትፈጽሙ ከልባችን እንመኝ ላችኋለን፤ ለዚህም እግዚአብሔር ይርዳችሁ» ብለዋል ።

የግርግዩ ንጉሠ ነገሥት ንግግር እንደተፈጸመ ለጳጳስነቅ የተመረጡት ቆሞላት በተለይ ደስታቸውን ለግርግዩ ንጉሠ ነገሥት በየተፈ ገልጸዋል፤ ስለዚህ በዓል ከብርም ለጳጳሳቱና በበዓሉ ላይ ለተገኙት ሁሉ ግርግዩ ንጉሠ ነገሥት የሻም ፓኝ ገብገፍ አድርገዋል ።

በኢየሱሳይ ቤተ መንግሥት የሚደረገው ስፊ ሥርዓት ከተ

ፈጸመ በኋላ ተመራጮቹ ቆሞላት ወደ መንበረ ፓትርያርኩ በግምሬት ከመንበረ ፓትርያርኩ እንደደረሱ ብፁዕ ወቅዱስ ፓትርያርኩ የሻም ግብግፍ አድርገው ላዩዋል ።

በዚህም ጊዜ ብፁዕ አቡነ ያዕቆብ የወለጋ ሀገረ ሰብከት ሊቀ ጳጳስ ለጳጳስና የተመረጡት ቆሞላት ያለባቸውን ከባድ ኃላፊነት በመገለጽ አብሙ ሲያልፉ ውሉድ በመተካታቸው የተሰማቸውን አባታዊ የደስታ ስሜት ገልጸዋል ። እንዲሁም ብፁዕ አቡነ ሉቃስና ብፁዕ አቡነ ሰላማ ተመራጮቹን ቆሞላት በማጽናት መንፈሳዊ ምክር አድርገዋል ። ከተመረጡት ቆሞላትም መካከል ጥቂቶቹ ደስታቸውንና ያለባቸውን ኃላፊነቅ በመገለጽ ንግግር አድርገዋል ። በመጨረሻም ብፁዕ ወቅዱስ ፓትርያርኩ ፡ እኛን ደስ እንጻለን እግዚአብሔርን ደስ ይለዋል ደስታ ብቻ ሳይሆን የተሸከማችሁት ኃላፊነት በእግዚአብሔርም ሆነ በሰው ዘንድ ከባድ ቀንበር ስለሆነ ተገታችሁ መሥልቅና ሐዋርያዊ ግዳኝችሁን ለፈጸም ይገባችኋል» በግልቅ አጽናንተዋቸዋል ። በዚህ ግብግፍ ስነ ሥርዓት ላይ ብፁዓን ሊቃነ ጳጳሳት፤ ክቡር ንቡረ ዕድ ኤርምያስ ከበደ የጠ

ቤተ ክርስቲያን ሥራ አስኪያጅ እንዲሁም የቤተ ክርስቲያን ገንዘብና የደብር አለቆች ተገኝተዋል ። ለጳጳስና ምርጫ የተረቡት ቆሞላት ዘጠኝ ሲሆኑ በድምፅ ብልጫ የተመረጡት ስድስት ናቸው፤ ሰማቸውና ያገኙት የድምፅ ብልጫ እንደሚከተለው ነው።

ሥላሴ ወጧር ድምፅ ተመርጠዋል ። በመንበረ ፓትርያርኩ የተቋቋመው የምርጫ ኮሚቴ ዓባሎች ሆነው የምርጫውን ስነ ሥርዓት ያከናወኑት ። ጌኛ ብፁዕ አቡነ ያዕቆብ የወለጋ ሀገረ ሰብከት ሊቀ ጳጳስ

የአስመራ ኮሚቴ ዓባሎች የድምፅ መስጠቱን ስነ ሥርዓት ሲያስፈጽሙ

- ጌኛ፡ ምምህር ተፀላ ሠይፋ በጳጳሩ ድምፅ ፤
- ጌኛ፡ ሊቀ ሊቃውንት ኃይለ ሰብአ ግ/ ሙድገን በጳጳሩ ድምፅ ፤
- ጌኛ፡ አባ ገብረ እግዚአብሔር ደጉ በጳጳሩ ድምፅ ፤
- ጌኛ፡ አባ ገብረ ኢየሱስ ሙሾጃ በጊዜ ድምፅ ፤
- ጌኛ፡ ንቡረ ዕድ አበበ ሻውል በጊዜ ድምፅ ፤
- ጌኛ፡ ምምህር ተስፋ ወልደ

- ጌኛ፡ » ቂርሱስ የኢሉባቦር ሀገረ ሰብከት ሊቀ ጳጳስ ረዳቅ ፤
- ጌኛ ፤ » ንቡረ ዕድ ኤርምያስ ከበደ የጠ/ ቤተ ክርስቲያን ሥራ አስኪያጅ ።
- ጌኛ ከቡር ብላታ ትገረ ሹምዩ የቤተ ክርስቲያን የቦርድ ጉባኤ አባል
- ጌኛ » መርስዔ ኃዘን ወልደ ቂርቆስ የጥንታዊ ቅርሶች አስተዳደር አግካሪ ናቸው ።

ለጽጵስና የተመረጡት ጌቱ ቆሞ ሳትና የሕይወት ታሪካቸው ባጭሩ

መምህር ቀጸላ ወይረ ሥላሴ
 መምህር ቀጸላ ወይረ ሥላሴ በ
 ወሎ-ጠቅላይ ግዛት በላሰታ አው
 ራሽ ገረገራ ጊዮርጊስ ከጊባለው
 ደብር ጥር ጽጌ ፲፱፻፺ ዓ/ም ተወ
 ለጽ ወላጅ አባታቸው ከሀገገላው
 ገብረ ግርግም የሚፃሉ የመቄት

ደብር በጸዋት ዜግ መምህር
 ነት ስመ ጥሩ ከነበሩት ከጋራ
 ጌታ መንከር ገባባንና ጽሕፈ
 ቅን እንዲሁም ጸዋት ዜግን
 በደንብ አጠናቀው ተግሩ ፤
 በዋድላ በደላንታ አውራጃ
 ዎች እንዲሁም በገንደር ጠ/ገዛ

ከገባባን ጌታ
 ያገለገሉት
 ኢ ጊዛ ገባባን

የጊዛ ገባባን መንገድ ለሰት መምህር ቀጸላ ወይረ ሥላሴ

ባላባቸው ሆኑ ወይረ ሥላሴ የመ
 ምህረቱ ስም ነው እናታቸው
 ወ/ሮ አበበች ከግ ይባላሉ ጸት
 ወላጅ በጅ ዓመታቸው በዚያ

ት እየተዘዋወሩ ከሦስት የትኔ
 መምህርን የትኔን ትምህርት
 ተምረዋል ። በተለይም በትኔ
 ዎያ ከተራቀቁትና ስመ ጥሩ

ከነበሩት ከአለቃ አወተና ከአ
 ለቃ ተወልዶ ብርሃን የቅኔን እ
 ዋጅ (አገባብ) ከነእርግ ቅምሩ
 አጠናቀው አውቀዋል ። በ፲፱፻
 ሸ፺ ዓ/ም በዚሁ በትውልድ
 አገራቸው የገረገራ ቅዱስ ጊዮ
 ሮጊስ ደብርና በኋላም አዲስ
 አበባ የመንበረ መንግሥት ቅዱ
 ስ ገብርኤል ቤተ ክርስቲያን
 አስተዳዳሪ ከነበሩት ከመምህር
 ወይረ ሥላሴ ዘንድ የመጻሕ
 ፍት ሐዲሳትገብ የግር ይስሐቅን
 የአረጋዊ መገረሳዊን ፤ የጻዊት
 ገና የፍትሐ ነገሥትን ትርጓሜ
 አጠኑ እንዲሁም ከብፁዕ አቡት
 ይስሐቅ የፊልክሮስን መጽ
 ሐፍ ትርጓሜ ተምረዋል ።
 ተግባራዊ ከመምህር ፈላጊነት
 የመጽሐፈ ኢሳይያስን ትርጓሜ
 ከተግሩ በኋላ ከመጀመሪያው
 መምህራቸው ከመምህር ወይረ
 ሥላሴ ዘንድ ተቀምጠው
 የመምህራቸውን ደቀ መዛሙ
 ርት በትርፍ ጊዜያቸው በግስተ
 ግር ላይ እንዳሉ በ፲፱፻፴፮ ዓ/ም
 ከምንኩስና እስከ ቁምስና ያለ
 ውን መንፈሳዊ ማዕርግ በብፁዕ
 አቡነ ይስሐቅ እጅ ተቀብሎ
 ከዚያም መምህራቸው መምህር
 ወይረ ስላሴ ከዚህ ዓለም ጸዋ
 ቅ ስለተለዩ እሳቸው ያስተዳድ
 ሬቱ የነበረውን የገረገራ ቅዱስ
 ጊዮርጊስን ደብር እንዲያስተዳ
 ድሩ በሕዝቡ መረጧትና በመ
 ንግሥት ፈቃድ በ፲፱፻፴፰ ዓ/ም
 የዚሁ ደብር አስተዳዳሪ ሆነው
 ተሾሙ ።

በ፲፱፻፵፫ ዓ/ም በብፁዕ ወቅ
 ዱስ አቡነ ባስልዮስ መልካም ፈ
 ቃድ በወሎ ጠ/ግዛት ሀገረ ስብ
 ከቅ ለብፁዕ አቡነ ይስሐቅ እን
 ደራሴ በመሆን አገልግለዋል ።
 መምህር ቀጸላ ወይረ ስላሴ የግር
 በሉቅን እያበሉ ፤ የግራጠውትን
 እያጠጡ ለላባቸውም እያለበ
 ሱ የተግረገሩትን የመጻሕፍት
 ቅርጾችን ጸግባተግር ብዙ
 ደቀ መዛሙርትን አፍርተው
 ለቤተ ክርስቲያን አበርክተዋል ።

ከነሱም ብዙዎቹ በመምህር
 ፅት ፤ በወንጌል መልካተኛነትና
 ይህንን በመላሰለው መንፈሳዊ
 አገልግሎት ላይ ይገኛሉ ፤ በ፲፱
 ፻፶፪ ዓ/ም ሐምሌ ፳፩ ቀን በብ
 ፁዕ ወቅዱስ አቡነ ባስልዮስ አቅ
 ሬቢነት በግርግዌ ገጉሠ ነገሥት
 መልካም ፈቃድ የመንበረ መን
 ግሥት ቅዱስ ገብርኤል ቤተ
 ክርስቲያን አስተዳዳሪ ሆነው
 ተሾመዋል ። በዚህም ደብር
 የተለመደውን የግስተግር ተግ
 ባራቸውን በለግጃረጥ በሐዲስ
 ትርጓሜ እስካሁን ጉባዔ ዘርግ
 ተው በርከት ያሉ ደቀ መዛሙ
 ርትን ከግፍራታቸውም በላይ
 ዘመኑ በሚፈቅደው ዓይነት የወ
 ገንጌን ትምህርት ለምእመ
 ናን በሚገባ ያስተምራሉ ፤ የአ
 ካባቢውም ምእመናን ስብከታ
 ቸውን ዘወትር በናፍቆት ይጠባ
 ባቁታል ።

በመንበረ መንግሥት ቅዱስ
 ገብርኤል ደብር ከተሾሙበት

ጊዜ ጀምሮ ከምእመናኑ ሥር ዘመተዓባር ለቤተ ክርስቲያኑ ሆነ ለምእመናን የሚጠቀሙትን መንፈሳዊ ገዳጅ ፈጽመዋል ። መምህር ቀጸላ ወይኖ የመን በረ መንግሥት ቅዱስ ገብርኤል ቤተ ክርስቲያን የገቢ ምንጭ እንዲኖረው በማሰብ ለገርግዊ ገንዘብ ነገሥት አመልክተው ቦታ በማግኘትና በቦታው ላይ በስለ ለቀ ገቢ ገንዘብ ዘመናዊ ሕንፃ በማሠራት ለቤተ ክርስቲያኑ ከፍተኛ የገቢ ምንጭ አስገኝተዋል ። እንዲሁም በሌላ አገጅ የፀባረውን የቤተ ክርስቲያኑን ቦታ ለገርግዊ ዊነታኛው አመልክተው በማለመ ለስ ለቤተ ክርስቲያኑ እንዲሰጥ አድርገዋል ። ጥንታዊው ቅምህ

ርት ከጊዜያዊው ትምህርት ጋር ተግምር እንዲሰጥ በማሰብ በዚህ ቦታ ላይ ዘመናዊ ት/ ቤት በማሠራት ላይ ናቸው ። በጠቅላላ ላይ ለመገባረ መንግሥት ቅዱስ ገብርኤል ቤተ ክርስቲያን የተደለውን በማግኘት ለ የጠመውን በግታናት ብዙ ሥራ ሠርተዋል ።

ይህም የሚያስረዳው በአስተዳደር በኩል ያላቸውን ችሎታ ሲሆን በመንፈሳዊው ሕይወት ረገድ በገጽሕና በድገግ ልና የጸኑ ገብረ ገብርኤል ያላቸውና መንፈሳዊ ምሥጢር የማይሠወራቸው የጥንታውያን ሊቃውንት ቅርስ ናቸው ።

ሊቀ ሊቃውንት ኃ/ ገብረ መድኅን

ሊቀ ሊቃውንት ኃይለ መስቀል ገብረ መድኅን በ፲፱፻፲፱ ዓ/ ም መጋቢት ጳጳስ ቀን በሸዋ ጠቅላይ ግዛት አንግሮ ወረዳ ልዩ ሰሙ ወረንጫሬ በሚባለው ቀበሌ ተወለዱ ። አባታቸው ገብረ መድኅን ተክሌ እናታቸው ወ/ሮ ወለተ ግርያም ባዩ ይባላሉ ። ለትምህርት በደረሱ ጊዜ ወላጅ አባታቸው ወደ ደብረ ሊባኖስ ገዳም ወስደዋቸው አባ ተስፋ ጊዮርጊስ ከሚባሉት ሊቅ የንባብና የጽሕፈትን ትምህርት ተግባር ። በ፲፱፻፳፭ ዓ ም ከግብፃ ዓዊው ከአቡነ ቴርሎስ የኒቁና ግዕርግ ተቀብለው በደብረ ሊባኖስ

ናስ ገዳም የድን መምህር ከነበሩት ከአለቃ ዘወልደ ዘንድ የፀዋት ዜግ ትምህርት ስመምህር ተባቡትና ተግባር ። በ፲፱፻፳፭ ዓ ም በጠላት ጊዜ በደብረ ሊባኖስ ገዳም የነበሩት መነኩሳትና ካህናት በግፍዕ ሲገደሉ ታስረው ብዙ መጉላላት ደርሶ በጥዋል ። በ፲፱፻፵፯ ዓ ም ነሐሴ ፳፱ ቀን በዕጩ ገብረ ጊዮርጊስ (በብፁዕ ወቅዱስ አቡነ ባስልዮስ) እጅ የምንኩስና ግዕርግ ተቀብሎ በ፲፱፻፵፰ ዓ ም ሰኔ ፲፩ ቀን የትግራይ ጠ/ ግ/ ጳጳስ ከነበሩት ከብፁዕ አቡነ ይስሐቅ በታዕክ ነገሥት በዓታ ቤተ ክርስቲያን የቅስና ሥልጣን ተቀበሉ

I

ከዚህ በኋላ በብፁዕ ወቅዱስ አቡነ ባስልዮስ መልካም ፈቃድ በመገባረ ፓትርያርኩ ግቢ ተቀምጠው ። መምህር ገብረ ሕይወት ወይኖ ሥላሴና መምህር ገብረ ግርያም ዓለሙ

ወቅዱስ አቡነ ባስልዮስ የቀም ስና ግዕርግ ተቀብለው የደብረ ሊባኖስን ገዳም በፀባሪነት እንዲያስተዳድሩ ተሾመው እስከ ፲፱፻፶፪ ዓ ም ድረስ በመመስገን አስተዳድረዋል ። የደብረ ሊባኖስን ገዳም በፀባሪነት በሚያስተ

ከጊዜያዊው መስቀል
የኢየሱስ ግሥዳ
ዴ.ዲ.ገ.ቆ.ጵ

የግድቱ ግመት ማዕከላዊ አባት ሊቀ ሊቃውንት ኃይለ መስቀል ገብረ መድኅን

ከተባሉት መምህራን የመጸእኛ ቤተ ሐዲሳቅን ቅርንጫፍ ተምረዋል ። እንዲሁም ከመምህር ወልደ ሚካኤል (ከብፁዕ አቡነ ሉቃስ) የቅዱሴ ትምህርት ተምረዋል ። በ፲፱፻፵፯ ዓ ም ከብፁዕ

ላድሩበት ጊዜ ሹመትና ዕድሜ ቅምህርትን እንደግደወስነው በመገንዘብ ከመምህር አበራ ዩናትሐ ነገሥትን ትርጓሜ አጥንተዋል ። በ፲፱፻፶፪ ዓ/ ም ሐምሌ ፳፪ ቀን ወደ አዲስ አበባ ተጠ

፲፩

ርተው መጥተው በገርግግ ቀዳ
 ጻግዌ እጌ ኃይለ ሥላሴ ሙል
 ካም ፈቃድና ትእዛዝ የፊንግግ
 ምኒልክን መታሰቢያ ቤት እን
 ዲስያተጻፎና ተሾሙ።

በ፲፱፻፶፬ ዓ/ በሚያዝያ ወር
 ሊቀ ሊቃውንት ህታዕካ ነገሥ
 ቅ ተብለው በ፲፱፻፶፰ ዓ ም ታጎ
 ሣሥ [ቀን ለቦታው ከ ብር
 መጠቢቂያ የተፈቀደውን የፈስ
 ወርቅና ሙሉ የግዕርግ ልብስ
 ተሾላሙ ምልዘሙ = በዚሁ ዓመት
 ሚያዝያ ሄጅ ቅን የታላቅ መኩ
 ንን ግዕርግ የኢትዮጵያን የክብር
 ከከብ ጊኝን ከገርግግነታቸው
 ተሾላሙ ምልዘሙ = ሊቀ ሊቃው
 ንቅ ኃይለ መስቀል ባላቸው
 መንፈሳዊ ዕውቀትና ቅጋቅ ከጁ
 የግያገሱ የሃይማኖትና የግብር
 ገብ መጻሕፍት አሳትመው ለቤተ
 ክርስቲያን አበርክተዋል = በእ
 ስተጻፍሮም ረገድ በደብረ ሊቦ
 ናስም ሆነ አሁን ባሉበቅ በታ
 ዕካ ነገሥቅ በዓታ ቤተ ክርስ
 ቲያን የተሰበረውን በመጠን
 ያረጀውን በግደስ የጉደለውን
 በማሟላት ብዙ ሥራ ሠርተዋል።

ሊቀ ሊቃውንት ኃይለ
 መስቀል የጊዜው ሁኔታ የሚገባ

አባ ገብረ እግዚአብሔር ደጉ

አባ የባሪ እግዚአብሔር ደጉ
 በ፲፱፻፳፩ ዓ/ም በበጌምድርና
 ስሜን ጠ) ግዛት ጎንደር ከተግ
 አጠገብ ይኖሩ። ጉር አምባ
 ሚካኤል በተባለው ቀበሌ ተወ

ቸው አበቅ በመሆናቸው ከትምህ
 ሮትና ስነ ጥበብ ሚኒስቴርጋር ወ
 ሙገዕዐት በፊንግግ ምኒልክ ሙ
 ታሰቢያ ቤት ሙሉ ገልጻዎ
 ደረጃን ቅምህርት ይኖታሙ ሥጋ
 ዊውና መንፈሳዊ ዕውቀት ተ
 የሀደ እንዲሰጥ አድርገዋል። ይ
 ሙናዊ ሕንፃ በግግር ወገን ላይ
 ለዋልዩ ሙልክ ለታዕካ ነገሥት
 በዓታ ቤተ ክርስቲያን በወር
 \$ ከ15.000 (ኮከሥ አምስት
 ሺህ ብር በላይ የገቢ ምንጭ
 ረገረዋል። እንደ ቤተ ክርስቲ
 ያኑ ሀብት መጠን የሊቃውንቱ
 ንና የካህናትን ደመወዝና እን
 ዲሁም የኑሮ አቋም አግባብ
 ዋልየታዕካ ነገሥት በዓታ ቤተ
 ክርስቲያን አሳልፈዋል በተወሰኑ
 ልዑካንና መዘምራን እንዲረጸጉ
 ደመወዝ በመስጠት ሁል ጊዜ
 ግንባራዊ ጸሎት እንዳይቋረጥ
 ስብሐተ ነግሥና ስብሐተ
 ሠርክ እንዲደርስ አድርገዋል።

ሊቀ ሊቃውንት ኃይለ
 መስቀል የህረ መድኅን ወንጌ
 ሕና በድንገሉና የተመሰገኑ ሰላሳ
 ተጻደር አዋቂነትን ለእስተዋይ
 ገብረ ገብነትና ዕርዕታ ያላቸው
 መንፈሳዊ አባት ናቸው።

ለጌ ፤ አባታቸው ገልህግን
 ከዘደ ተካ ሊሆኑ የሚጠሩት
 በ አሳደንቸው አገታቸው
 ነው እናታቸውም ወ/ር
 እንኳ አየውሽ ይመር ይባላሉ ፤

አባ የባሪ እግዚአብሔር በሕፃ
 ንነታቸው ጊዜ ግና ሙሉ
 ከ ም ት ጎ ሃ ሙ ገለላ ወካ
 ያስ ከምትባለው ደሴት ገብ
 ተው የገባውን የጽሕፈትን ትም
 ሀርት ከተግራ በኋላ የፈቀደ
 ግዕርግ ተቀብሎ ምልዘሙ ወደ
 አዲስ አበባ መጥተው የፊንግ
 የፊን ደረጃ ዘመናዊ ትምህርት

ታት ሥርዓት ምንኩስናገና ሥ
 ርዓተ ቤተ ክርስቲያንን ከአገል
 ገሎት ጋር ከከናወኑ በኋላ የም
 ንኩስናን ግዕርግ ተቀብሎ =
 ከዚህ በኋላ ከዋልደባ
 ገዳም ወደአዲስ አበባ ተሙል
 ሰው በቅድስት ሥላሴ መንፈ
 ሳዊት/ ቤት መጽሐፍ ቅዱስን
 የቤተ ክርስቲያንን ታሪክ ም

ንኩስናገና፡-ሃሙ-ኔጌ፡፡
 የሆሃኔናም ያሳደደ
 ሰቆ፡-ኔጌ፡-እን፡-ገጽ፡-አ

ወ/ሮ ገብረ እግዚአብሔር ደጉ

በተፈሪ መኩንንና በቀዳማዊ
 ኃይለ ሥላሴ ፪ኛ ደረጃ ት/ቤት
 ገብተው በደንብ በመከታተል
 ረጽሞታል = ከዚህ በኋላ መን
 ፈሳዊውን ሕይወት በመምረጥ
 በ፲፱፻፶፮ ዓ. ም, ከቀዳማዊ ኃይለ
 ሥላሴ ፪ኛ ደረጃ ት/ቤት በቀ
 ጥታ ወደ ዋልደባ ገዳም ገቡ፤
 በዚህ የጻም ውስጥ ለጅ ዓመ

ሥጢልተ ሀብታትን የትምህር
 ት ሚኒስቴር የሚያዘውን ካሪ
 ኩለም በዘመናዊው ይዘት ለሁ
 ለት ዓመታት ያህል አጠናቀው
 በመግር ተፈትነው ጥሩ ውጤት
 ስለአስገኙ ዲፕሎማተር በለዋል
 ከዚህ በኋላ የተፈሪ መኩ
 ንንና የገንድ ት. ቤቶች የጥል

ትሐነገሥትን ትርጓሜ በድጋሚ ተምረዋል፤ እንዲሁም ከብፁዕ አቡነ ይስሐቅ የገይግናተ ልቦ ጭን ትርጓሜ በሚገባ አውቀዋል፤ ንቡረ ዕድ አበበ

ዲስ አበባ መንበረ መንግሥት ቅዱስ ገብርኤል ደብር አስተፋፋይ ሆነው በመሾም መንፈሳዊ አገልግሎታቸውን ከትጋትና ከትንነት ምር ለረጅም ጊዜ አበርክተዋል።

የዲ.ዲ.ዲ. ማህተም ማህተም ማህተም ማህተም ማህተም

አብነት ማህተም ማህተም ማህተም ማህተም ማህተም

ሻውል በዚህ ዓይነት መልክ የቤተ ክርስቲያን ትምህርታዎችን ተምረው ከጠረጠሩ በኋላ ለአስተዳዳሪነት ተገቢ በመሆናቸው የአስተዳደር ትምህርት ሚኒስቴር ለቤተ ክርስቲያንና የአ

ንቡረ ዕድ አበበ ሻውል አሁን የርእሰ አድባራት አዲስ ዓለም ደብር ጽዮን ግርያም ንቡረ ዕድ ሲሆኑ ግብረ ገብነትና የአስተዳደር ልምድ ያላቸው መንፈሳዊ ልቦት ናቸው።

መምህር ገብረ ኢየሱስ መሸሻ

መምህር ገብረ ኢየሱስ መሸሻ በጸጌገዛ ዓ.ም. ታኅሣሥ ፩ተን በወሎ ጠ/ ገዛት በሰቀጣውስጥ ወይብላ ግርያም በምትባለው ተበሴ ተወለዱ አባታቸው ደጃዝማች መሸሻ ወልደ ገብርኤል ልናታቸው ወ/ ሮ ታረሰኛ ተድላ ይባላሉ በሕፃንነታቸው ወራት የንባብና የጽሁፈት ጭምርት

የምሥጢራት ቤተ ክርስቲያንን ትምህርት ካጠናቀቁ በኋላ እግ ግርቀስ ከግብረ ገብርኤል የዐዮት ወይንን ትምህርት ተምረዋል አለቃ አረመርት ከሚባሉት ከአክሱም የትኔ መምህርና አለቃ ወልደ ተክለ ሃይማኖት ከግብረ ገብርኤል የትኔ ሊቀ የትኔ ትምህርት ተግሩ መምህር ገብረ አ.

አብነት ማህተም ማህተም ማህተም ማህተም ማህተም

የዲ.ዲ.ዲ. ማህተም ማህተም ማህተም ማህተም ማህተም

ከተግሩ በኋላ አድ አቡን ከሚባለው ሥፍራ ከአቡነ ጴጥሮስ የዲቆና ግዕረግ ተቀበሉ ከዚያም

የዕለ ከአባ ግርቀስና መምህር መርሻ ከሌሎቻም መምህራን የድጋን ትምህርት በሚገባ ከተ

ግሩ በኋላ ወደ ቤተ ልሔም ሄደው ዐድጋ መምህርነት ተመርቶ ተዋል ።

ቀጥሎም ከመምህር ዘመን ለሰነድ የዝግጠና መዋሰኛትና የአጽዳግ ትምህርት ከተገሩ በኋላ በዚህ መምህርነት ብዙ ጊዜ አስተምረዋል። በአሁኑ ወቅት ደብዳቤ ጽጌ ሰፍኦ በሚባል ገጽ ላይ መሪነት ምንጠብቅና ተቀባይ በገጸገጽ ግጥምና የቅዱስና ሥልጣን ተቀብሎ ወደ አዲስ አበባ መጥተው ለመንግሥት በግላሰብ የኤርትራ ገጽግት የአልባትና የንዋየ ቅድሳት ርዳታ እንዲያገኙ አድርገዋል። በገጸገጽ ግ/ ወደ ግብፅ አገር ሄደው በአስክን ድርጅት ፓቅርያርክ ዐለባ ዮሐንስ ረዳትነት በቁስቋም ገጽ ግ/ ቤት የብተው እስከ ገጸገጽ ግ/ ድረስ ለጅ ዓመቱ ያህል የዐረብኛ ቋንቋ ለሚገባ ተግሩ፣ ከዚያም ወደ ኢየሩሳሌም ገጽ ሄደው ገጽግግ እየረዱና በጠላት ወረራ ጊዜ ተሰደው የሄዱትን ኢትዮጵያውያን ወገኖች እያስተማሩ ተቀመጡ። በገጸገጽ ግ. ም በኢየሩሳሌም ገጽ ሆኖ የነበሩት ሸቲ የኢትዮጵያ መኮላት የኢትዮጵያ መንግሥት ጠርቷቸው ወደአዲስ አበባ ሲመጡ እሳቸው ምክርቤት አንድ ሆነው ከመጡ በኋላ በሊቀ ጳጳሳቱ ገቢ እንግዳ ተቀባይ በመሆን መንገዳዊ

ተልእኮአቸውን በትንንት ሲያከናውኑ ቆይተዋል ።

ከዚያም በጻፉት መጻሕፍት ለቤተ ክርስቲያን መልካም ፈቃድ የሰጠው ብርሃን ቅዱስ ጳውሎስ ት/ ቤትና የቤተ ክርስቲያን አስተዳዳሪ ሆነው አገልግለዋል። በገጸገጽ ግ. ም በኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን ወደ አሜሪካ ተላከው በዌስት ኢንድስ በቅሬን ላድና በተቤጉ በጊዜ የርክና በጉያና ለገጅ ዓመት ያህል በሰብከትና በክህነት ሥራ የኢትዮጵያን ኦርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያን አገልግለዋል። መምህር ገብረ ኢየሱስ በላቸው ችሎታና የረጅም ዘመን መንገዳዊ አገልግሎት ለዚህ ግዕድ ተገቢ ስለሆኑ እውነት ሆነው መቆየታቸው የሚታወክው መምህር ገብረ ኢየሱስ የአገልግሎት ቋንቋ ችሎታ ስለሌላቸው በአሜሪካ አገር ለሚሠሩት ጊዜ ጸሎት ቅዳሴውንም ሆነ ስብከቱን ለምእመናን የሚያሰሙት በአገልግሎት ቋንቋ ነው። መምህር ገብረ ኢየሱስ የቋንቋ ችሎታቸው አገልግሎት ብቻ ሳይሆን የዐረብኛና የእገጥ ይስጥ ቋንቋ በሚገባ ያውቋሉ መምህር ገብረ ኢየሱስ ለመንግሥትም ሆነ ለቤተ ክርስቲያን በላቸው የታዘዙ አገልግሎት በገጸገጽ ግ. ም ከገርግጫ ጎጉው ነገሥት የጸገግጫ ምክርቤት የመኮንን ደረጃ ኒ ግ ጎ ተሸ ለ መዋል ። መምህር ገብረኢየሱስ

ሱስ መሸሻ ረድኦት እግዚአብሔርን የተጎናጸፉ ጣዕመ ስብከታቸው የሚያረካ አንደበታቸው ከግርና ከወተቅ የሚጣፍጥ ገጽ ሕና ከድንገልና አስተባብረው

ያዙሰው ነታቸውን ለጸዎ ለጸሎት ያስገዙ በግብረ ግብነታቸውና በቤተ ክርስቲያን አባታቸው በጠቅላላው በመንገዳዊው ሕይወት ፍጹምነት ያላቸው አረጋጭ መንገዳዊ ናቸው ።

መምህር ተስፋ ግርያም ወልደሥላሴ

መምህር ተስፋ ግርያም ወልደሥላሴ በገጸገጽ ግ. ም በትግል ጠ/ ግዛት በተምቤን አውራጃ ተወለዱ ። አባታቸው መምህር ወልደሥላሴ የሚባሉ ሊቅ ሲሆኑ እናታቸው ወ/ር መልካም

ቋንቋ ትምህርት ከፍተኛ ጥያቄ አላቸው ከቤተ ክርስቲያን ከፍተኛ የትርጓሜ ቅምህርት የመጸሕፍተ ሕጻናት ገና የፍትሕ ነገሥትን እንዲያውም መገመረ ጻዊ ቅንትርጓሜ በደንብ ተምረዋል።

ኒ.ገ.ፍ. መረጃ ገጽ
ጠ. 8574 - 8202
ሠ. 809
ኔ. ጊ. ገ. ገ. ገ. ገ.

የገጸ ግ. ም ተስፋ ግርያም ወልደሥላሴ ።

ግርያም ይባላሉ። መምህር ተስፋ ግርያም ጸዋተው ዜግና ቅኔ ለሚገባ ያውቃሉ በተለይም በአጽ

በዘመናዊውም ትምህርት ወደ ኢየሩሳሌም ሄደው ዘመናዊውን ትምህርት በሚገባ ስለተግሩ

የእንግሊዝኛና የዐረብኛ ቋንቋ
ያውቃሉ መምህር ተስፋ
ግርያም ወልደ ሥላሴ ለኢትዮ
ጵያ ለርቶሎክስ ተዋህዶ ቤተ
ክርስቲያን የረዥም ጊዜ የተቀ
ደስ አገልግሎት አበርክተዋል ።

ከብዙው በጥቂት በጠ/ ቤተ
ክህነት ጽ/ ቤት የሊቃውንት ጉ
ባዔ ሰብሳቢ ሆነው ሠርተዋል።
እንዲሁም የአዲስ አበባ ደብረ
ጽጌ ዑራኤል ቤተ ክርስቲያን
አስተዳዳሪ ሆነው በመጀምሩ በአ
ስተዳደር አዋቂነታቸው ከመመ
ሰገንና ከመደድ ጋር አስተዳ
ድረዋል። መምህር ተስፋ ግርያም
ወልደ ሥላሴ አሁን የሚሠሩት
በጅም ሀገረ ስብከት የሊቀ ጳጳሱ
እንደራሴ ሆነው ነው። በተጠ
ቀሰው ሀገረ ስብከት በእንደራሴ
ነት ለሰባት ዓመት ያህል ጸትጋት
አገልግለዋል መምህር ተስፋ ግ

ርያም ወ/ ሥላሴ በጅም ሀገረ ስብ
ከት በሐዋርያነት ከተላኩበት
ጊዜ ጀምሮ የስብከት ወንጌል
ድርጅት በማቋቋም በጊዜ ብዛት
የፈረሱትን አባያተ ክርስቲያናት
በማሳደስ የሀገረ ስብከትን ጽ/ ቤት
በአስሰረገላገው ጉዳይ በግ
ሻሻል ሐዋርያዊ ግዳጃቸውን
ፈጽመዋል። መምህር ተስፋ
ግርያም ወልደ ሥላሴ ዘወትር
በሚያሳዩት የተቀደሰ ርምጃ በ
ጅም ሀገረ ስብከት በገዥዎችም
ሆነ በሕዝቡ ዘንድ ከፍተኛ ተ
ወዳጅነት አላቸው። መምህር
ተስፋ ግርያም ወልደ ሥላሴ
የስብከት ችሎታ ያላቸው፤ በን
ጽሕፍ በድንገልና የተመሰገኑ ፤
ከስተዳደር አዋቂ ፤ ትውጥና ግ
ብረ ገብ ፤ ለጸምና ለጸሎት የተ
ጠመዱ ሁሉን እኩል የሚወዱ
ፍቅር ቢጽና ፍቅር እገዟ አብሐ
ር ያላቸው ግሑስ አባት ናቸው።

